

LAKIALOITE 12/2010 vp

Laki postipalvelulain muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomalainen postitoiminta on eurooppalaisittain tarkasteltuna laadukasta ja kannattavaa. Tämä on harvaan asutun maan olosuhteet huomioiden yllättävän myönteinen asia. Postitoiminta omaa Suomessa vuosisataiset historialliset arvot ja perinteet. Postipalvelulaki asettaa toiminnan laatuvaateet, mm. kirjeen kulkunopeuden ja toimipaikkaverkon laajuuden.

EU:n uusittu postipalveludirektiivi hyväksyttiin 31.1.2008. Direktiivin tarkoitus on avata grammamääraisten kirjemonopoliin piirissä pysytelleiden maiden postitoiminta kilpailulle.

Suomen ei tule ratifioida tänne soveltumattomia käytäntöjä. Suomen postitoiminta on avattu kilpailulle jo vuonna 1994. Postitoimintalupia voidaan myöntää hakijoille. Valtakunnan peruspalveluiden turvaamiseksi direktiivin mukainen yleispalveluvelvoite on osoitettu Itella Oyj:lle (entinen Posti). Postin toimintaedellytysten turvaamiseksi kansalliseen postipalvelulakiin on kirjattu joitakin äärimmäistä kermankuorintaa estäviä määräyksiä. Näistä keskeisimmät ovat ehdollinen toimitusmaksu ja vaatimus viitenä päivänä viikossa suoritettavasta jakelusta. Kansalliseen postipalvelulakiin on selkeästi luotava määrittelyt, jotka yksiselitteisesti takaavat hyvät ja tasa-arvoiset postipalvelut koko maassa.

Uutta direktiiviä voidaan pahimmillaan lukea siten, että Suomella ei enää ole oikeutta asettaa kaikille toimitusvelvoitteita jakeleluun viitenä päivänä viikossa. Jos postipalvelulaki avataan tältä osin, tulee se johtamaan epäterveeseen kilpailuun. Tuottavimpia suurasiaasi-eriä parhaiten kannattaville alueille pari kertaa

viikossa jakava yritys on vakava uhka yleispalveluvelvoitteen haltijan taloudelle ja kansalaisten palveluille. Suomen ei tule hyväksyä tänne soveltumattomia postin palvelurakennetta vaarantavia vaihtoehtoja.

Tasa-arvoiset postipalvelut koko maassa ovat elimellinen ja välttämätön osa yhteiskunnan rakennetta ja toimintoja. Kyse on pohjimmiltaan valtion peruspalvelutehtävästä. Tämä lähtökohhta voi taata tasa-arvoiset ja toimivat postipalvelut koko maassa asuinpaikasta riippumatta kansalaisille ja toimipaikasta riippumatta elinkeinolämälle ja yrityksille.

Maaseudun postipalvelujen kannalta huomattava tarve muodostuu myös yhä lisääntyvästä vapaa-ajanasutuksen postipalvelujen tarpeesta pysyvän asutuksen tarpeiden ohella. Ilmasto- ja ympäristöpoliittisista syistä on myös perusteltua se, että asiakkaat eivät joudu hakemaan posteaan eikä täten syntyisi tarpeetonta luontoa saastuttavaa liikennettä, kun nyt postinkuljettaja tuo reitillään hyvin monille postituotteet.

Nykyisen postipalvelulain 4 §:ssä (Yleispalvelun sisältö) todetaan selkeästi, että yleispalvelun tarjoajan on pidettävä jokaisessa kunnassa vähintään yksi yleispalvelua tarjoava toimipiste. Ongelmallista asian suhteen saattaa olla se, että tulevien kuntaliitosten myötä yleispalvelun tarjoaja saattaa tulkita pykälää niin, että muodostuneessa pinta-alaltaan suuressakin kunnassa riittäisi vain yksi yleispalvelua tarjoava postin toimipaikka. Tämä voisi olla merkittävä heikennys postipalvelujen toimipaikkapalvelujen saatavuuteen vakinaisten asukkaiden, vapaa-

ajanasukkaiden sekä elinkeino- ja yksityiselämän toimintojen kehittymisen kannalta. Uhka tähän on ilmeinen, koska Itellalla on jo nyt ollut havaittavia pyrkimyksiä toimipisteiden vähentämiseen. 1.1.2002 voimaan tulleen postipalvelulain jälkeen on jo nyt tapahtunut runsaasti kuntaliitoksia eikä näitä toteutettaessa ole otettu huomioon mahdollisuutta, että yleispalvelun tarjoaja vastoin lain henkeä ryhtyisikin lakkauttaamaan yleispalvelun toimipisteitä niiden kuntien alueelta, jotka ovat poistuneet kuntaliitosten myötä.

Jotta toimipaikkojen lakkautuksilta voitaisiin välttyä, tulee postipalvelulakiin selkeyttää asia siten, että yleispalvelun tarjoaja velvoitetaan säilyttämään toimipaikkapalvelut kaikkien niiden kuntien alueilla, jotka ovat olleet itsenäisiä kuntia lain voimaantulon ajankohtana 1.1.2002 ja joiden alueella on ollut edelleen postin yleispalvelua tarjoava toimipaikka 1.1.2010.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

postipalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 6 päivänä huhtikuuta 2001 annettuun postipalvelulakiin (313/2001) uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §

Toimipaikkojen ylläpito

Kuntaliitosten muuttaessa kuntien alueita tulee postin yleispalvelujen tarjoajan ylläpitää toimipaikkaa kaikilla niillä alueilla, jotka ovat ol-

leet itsenäisiä kuntia 1.1.2002 ja joilla alueilla on edelleen ollut postitoimipaikka 1.1.2010.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2010.

Helsingissä 19 päivänä maaliskuuta 2010

Lauri Oinonen /kesk